

A SZILICZEI BARLANG BEJÁRATA.

négyezer koronás alapítványának képviselője az igazgatóságban. Született Miskolcson 1840-ben.

Falk Zsigmond lovag, a Pesti könyvnyomda részvénytársaság vezérigazgatója. Az 1885-iki kiállítás kiállítóinak alapítványát képviseli az igazgatóságban. Született Pesten 1831-ben.

Zalai Fenyvessy Adolf, az «Athenaeum» irodalmi és nyomdai részvénytársaság képviselője. Az országgyűlési gyorsiroda főnöke. Közgazdasági író, ki sok ideig volt a «Pesti Napló» dolgozótársa. Született 1837-ben Zala-Egerszegen.

Fuchs Lajos, a Magyar-Francia Biztosító Társaság vezérigazgatója, ki a nyugdíjintézet igazgatóságában a társulat részéről foglal helyet. A hetvenes években maga is foglalkozott hírlapírással. Született Pesten 1840-ben.

Maróthi Füst László, budapesti nagykereskedő, az édes anyja, özv. maróthi Füst Jakabné úrnő által tett alapítvány képviselője. Született Pesten 1867-ben.

Gajári Ödön, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank képviselője. Sok éven át a «Nemzet» szerkesztője volt; jelenleg a New-York biztosító-intézet magyarországi igazgatója. Született Komáromban 1852-ben.

Gelléri Szabó János, volt kincstári jogügyi igazgató, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár képviselője, ki egyidőben a közgazdasági irodalom terén is működött.

Haraszi Jellinek Henrik, a magyar kereskedelmi csarnok elnöke, a Budapesti Közuti Vaspálya Társaságnak húsz év óta igazgatója, e társaság alapítványának képviselője. Született Pesten 1853-ban.

Borosjenői Jeney Lajos, kir. tanácsos, az Első Magyar Általános Biztosító Társaság igazgatója s az ez által tett alapítvány képviselője. Született Temesvárt 1854-ben.

Lung György, székesfővárosi tanácsos, a főváros által tett 86,000 korona értékű intézeti ház-telekből álló alapítvány képviselője.

Dr. Neményi Ambrus, országgyűlési képviselő, politikai és közgazdasági író, ki a nyugdíjintézetnek több éven át titkára volt, a nyugdíjintézet igazgatóságában özv. Hatvány-Deutsch Bernátné úrnőt képviseli. Született Péczelen 1852-ben.

Dr. Ország Sándor, az Egyesült Budapesti Fő-

városi Takarékpénztár alapítványának képviselője. Nyugalmazott miniszteri tanácsos. Született Budán 1836-ban.

Póór Jakab, a Trieszti Általános Biztosító Társaság igazgatója, ezen társaság alapítványának képviselője a nyugdíjintézet igazgatóságában. Született Dettán 1861-ben.

Révai Mór, országgyűlési képviselő, a Révai Testvérek cég alapítványának képviselője. Született Eperjesen 1860-ban.

Dr. Schreyer Jakab ügyvéd, jogtudományi szakíró, a Magyar Kereskedelmi Csarnok titkára, saját alapítványának képviselője. Született Ugrán 1847-ben.

b) Az egyes hírlapok részéről:

Dr. Alexander Bernát, a «Budapesti Hírlap» részéről; egyetemi tanár, filozófiai és esztetikai író. Született Pesten 1850-ben.

Dr. Bródy Lajos, a «Neues Pester Journal» részéről; e lapnak felelős szerkesztője. Született Budapestben 1856-ban.

Csajthay Ferencz, a «Budapesti Hírlap» részéről; e lapnak felelős szerkesztője; 1881 óta ujságíró. Született Zirczen 1862-ben.

Deutsch Antal, a «Pester Lloyd» részéről; e lap közgazdasági részének szerkesztője. Született Pesten 1848-ban.

Keszler József, a «Magyar Nemzet» részéről; tanár, esztetikai író és kritikus, az egyetemi tanárképző intézetben a francia nyelv tanára. Született Pásztón 1846-ban.

Márkus Miksa, a «Magyar Hírlap» részéről; e lapnak felelős szerkesztője. Született Pesten 1868-ban.

Sipos Ignác, a «Neues Pester Journal» részéről; e szerkesztőségnek régi tagja. Született Pesten 1856-ban.

Szokolay Kornél, a «Magyar Nemzet» részéről; a lap külpolitikai vezércikk-írója. Született Pesten 1856-ban.

Timár Szaniszló, az «Egyetértés» részéről; e lap tárczarovatának szerkesztője. Született Baján 1859-ben.

Veigelsberg Leo, a «Pester Lloyd» részéről; e lapnak helyettes szerkesztője és vezércikkírója. Született Nagy-Boldogasszonyban 1846-ban.

Vérsi József, a «Budapesti Napló» részéről; e lap főszerkesztője, a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke. Született Aradon 1858-ban.

c) A közgyűlés által választott tagok:

Cziklay Lajos, a Budapesti Ujságírók Egyesületének alelnöke s ez egyesület segítő-alapjának ügyvezető alelnöke, a kath. írók és hírlapírók országos Pázmány-egyesületének alelnöke, a «Magyar Állam» segédszerkesztője, az «Egyházi Műipar» szerkesztője. Született Szegeden 1852-ben.

Gelléri Mór, kir. tanácsos, az Országos Ipáregyesület igazgatója, az «Otthon» írók és hírlapírók körének igazgató-gazdája, közgazdasági író, a «Magyar Ipar» szerkesztője. Született Apátfalván 1854-ben.

Dr. Schiller Zsigmond, a «Pester Lloyd» segédszerkesztője. Született Ó-Gyallán 1847-ben.

Sturm Albert, a «Budapesti Tudósító» igazgató-szerkesztője. Született Liptó-Szent-Miklóson 1851-ben.

Szatmári Mór, országgyűlési képviselő, az «Egyetértés» főmunkatársa és vezércikkírója, a Budapesti Ujságírók Egyesületének főtárgya. Született Józsefházán 1858-ban.

A felügyelő-bizottság tagjai.

György Aladár, pedagógiai író, régi ujságíró, a «Vasárnapi Ujság»-nak több mint két évtized óta rendes munkatársa. Született Huszton 1844-ben.

Fai Béla, a Nemzeti Színház drámabíráló bizottságának titkára, a «Budapesti Napló» dolgozótársa. Született Nagy-Váradon 1853-ban.

Kenedi Géza, a «Pesti Hírlap» volt felelős szerkesztője, jelenleg a «Magyar Nemzet» főmunkatársa. Született Padén 1853-ban.

Lendvai Sándor, a «Pénzügyi Hírlap» szerkesztője. Született Ungváron 1857-ben.

Peisner Ignác, a «Neues Pester Journal» régi munkatársa.

Szöts Pál, orsz. képviselő, a «Magyar Nemzet» főmunkatársa. Született Alvinczen 1863-ban.

Az intézet szakértői:

Dr. Schermann Adolf, Budapest székesfőváros tiszti főorvosa, az intézet orvosa. Született Tétényben 1842-ben.

Dr. Löw Sámuel, a Balneológiai Egyesület főtárgya s a közegészségügyi tanács tagja, az intézet orvosa.

Bein Károly, a matematika tanára s az Első Magyar Általános Biztosító Társaság matematikusa, az intézet matematikai tanácsosa.

Sonnenfeld Gyula, az intézet főkönyvelője, a ki az intézetnél e minőségben már tíz év óta működik.

KÉPEK AZ AGGTELEKI BARLANGBÓL.

Julius 6-án volt száz éve, hogy hazánk egyik legnagyobb természeti nevezetességét, az aggteleki barlangot a nagyközönség számára először megnyitották, mely évforduló alkalmából bemutatunk néhány felvételt a csodálatra méltó barlang belsejéből.

Az aggteleki barlang nagyságra nézve másodikk az egész világon s mindjárt az amerikai Mammoth-barlang után következik; főága 5.797 méteres, mellékágainak hossza pedig 2.683 méter. Ambár — mint a különféle leletek kétségtelenül teszik, — már a kőkorszaki ember is ismerte a barlangot, mindazonáltal először csak Reisz Keresztély megyei főmérnök mérte fel 1801-ben, ünnepélyes megnyitása pedig a következő év július 6-ikán történt meg.

A barlang két részből áll: az ó és az új-ágból ez utóbbit 1831-ben Wass Imre főmérnök kutatta ki, de végét, illetőleg folytatását az új ágnak csak 1890 márczius 15-én törette ki Münnich Kálmán bányatanácsos. Hogy ez mily fáradságos munka volt, mutatja az, hogy a föld mélyéből 332 lépcső vezet ki a szabadba, s a barlangból már az abauj-tornamegyei Józsafo községnél jutunk ki.

Jelenleg a Keleti Kárpát-egylet gondolja a barlangot s különösen a buzgó elnök, Siegmeth Károly debreczeni vasuti főfelügyelő nagy kitarással működik rajta, hogy folytonosan járható legyen. Mert a tavaszi áradások, az Acheron és Styx patak kiöntései néha az összes barlangi hidakat és karfákat elviszik.

A barlang régi bejáratánál, mely egy negyed-óránnyira van Aggtelektől, harmincz kényelmes lépcső vezet le az úgynevezett Pitvarba. Ebből

KIRÁNDULÓ TÁRSASÁG EBÉDJE AZ AGGTELEKI BARLANG NAGY TERMÉBEN.

nyilik a *Denevér-barlang*, mely elnevezését a hetvenes évekig ott tartózkodott nagy mennyiségű denevérektől nyerte. A *nagy templom* tulsó végében áll a *nagy oltár* s benne a szószék, mindkettőt bámulatos cseppkönyvnyók alkotják. Innen lefelé haladva jutunk a cseppkő-képződményekben gazdag *kis templomba*, melyben láthatjuk a *Szűz Mária szobrát*, jobbán tartva a gyermek Jézuskát s mellette a *kovács fuvóját*. A kis templomból több lépcsőn lehaladva érjük a *Styx folyót*, melynek partján a barlang *paradicsom* részének előcsarnokába jutunk. Itt van a gróf Széchenyi István emlékének szentelt külön álló oszlop, a barlang egyik legnagyobb-szerű oszlopa. Ettől félkörben áll az aradi 13 *vértanú oszlopa* s egy szögletben a *Kain bunkósbotja*.

Visszatérve a *Styx* partján, az első nagy hídon áthaladva következik a *Nádor oszlopa*, mely József nádornak az 1806-dik évi látogatását örökíti meg. Elhaladva számos csodálatos képződmény mellett, eljutunk a *nagyterembe*, mely nagyobb kiránduló-társaságoknak gyakran táncztermül is szolgál. Itt a visszhang oly nagy, hogy egyes hangszer hangjaiban egész zenekart vélünk hallani s a legkisebb löfögyver hangja vetekedik egy egész ütögető dőrejevel.

A nagyteremből *Mária hegyére* érünk, melyről lefelé haladva 95 méter mélységbe jutunk és itt kezdődnek az új-ág remek cseppkő-képződményei. Lefelé haladva egy szerpentin-úton a legbámulatosabb látvány tárul elénk, a magnézium fényénél tündöklő *Niagara vízesésben*; de nem kevésbé ragadja meg figyelmünket a feneketlennek látszó *Dante pokla*, melynek alján érjük el a *Reményi-termet*, hol az 1861. évben eljátszotta a nagy hegedűművész az ő „repülő fecském”-jét.

A barlang kikutatott végében, egy óriási magasságú fülkében, melyhez száz lépcső vezet fel, találjuk a 20 méter magas s nyolcz méter átmérőjű sugár tetőben végződő „*Csillagvizsgáló tornyot*”, mely nagyszerűségével, mint egyik képünkön is látható, mindenkit ámulatba ejt.

Megemlítésre méltó, hogy a barlangban a megnevezett képződményeken kívül még 253 nével bíró tárgy van, a mit a fővezető Kompektor Jóska magyaráz apróra, ki a sok napontai földalatti járástól halálsárga és ó-palózos

dialektusával, midőn a cifra mithologiai nevek keresztelt nevezetességeket bemutatgatja, folytonos derűtségben tartja a társaságot.

A másik képünk a bájos *Tempe völgyét* mutatja be, melynek boltozatáról különféle alakú, gyönyörűen áttetsző s hatalmas méretű cseppkövek csüggnek alá, a talajról felfelé pedig vékony oszlopokhoz, vagy óriási növény-szárakhoz hasonló képződmények meredeznek. Nemkülönben megkapó a *Szent László szobra* különös alakú óriási cseppkő, mely némileg csakugyan emberi alakhoz hasonlít, melyre a boltozatról tömérdek cseppkő borúl, mint valami őserdőnek kővé vált lombjai. Egyik hatalmas cseppkő-képződmény *Wass Imre* emlékoszlopa nevét viseli, a ki mint megyei főmérnök először kutatta ki a barlang új ágát.

Egyik képünk a sziliczei és aggteleki barlangkutató társaság kirándulását mutatja be, melyet rajzolónk vett fel abban a helyzetben, midőn négy kilométer út után a társaság a barlang nagytermében lévő asztaloknál lakomához ül, és a társasággal lévő Komoróczy Miklós rosnói főgimnáziumi tanár ékes palócz beszéddel felköszönti a barlang negyven éves hűséges gondozóját, Gömörmege Dani bácsiját, Baksay Dániel református lelkészt.

Egyszersmind Gömörmege másik földalatti nevezetességéről, a *sziliczei jégbarlangról* is bemutatunk ezúttal egy képet; e barlang tágas csarnokból áll, melyet egy szikla-tuskó oszt kétfelé. Oldalfalait és fenekét szebbnél-szebb jégképződmények borítják, különösen a bejáratnál, mely festői szépségű, hol mintegy harmincz jégbe vágott lépcsőn kell lebocsátkozni. Maga a barlang Gombaszög vasuti állomástól másfélórányira fekszik a hasonló nevű falu fenekén. Tudományosan évtizedek óta egy kőszegi bevezetés tanár figyeli meg a jégbarlang képződményeit, mely jóval kisebb, mint a dobsinai jégbarlang.

Markó Miklós.

EGYVELEG.

* **Olcsó haszonbér.** Salisbury, a most visszalépő angol miniszterelnök családja ezelőtt 250 évvel a londoni Charing Cross utca helyén ötszáz évre öt hold nagyságú területet bérelt ki, még pedig évenként 10 shillingért (hét korona).

A család a szerződés értelmében ma is ezen összeget fizeti, holott a mostani árakhoz képest körülbelől ugyanannyi milliót kellene fizetnie.

* **Egy labdarugó verseny** alkalmával, melyet közelebb Londonban tartottak, nem kevesebb mint 10 ezer hamisított belépti jegyet adtak el, még pedig rendes árakon. A jegyárulók a rendőrség szeme láttára árulták a jegyeket s azért nem keltettek feltűnést, mivel a pénztárnál életveszélyes tolongás volt.

* **A legrégebbi uralkodó** család a japáni, melynek eredetét 2600 éven át megszakítás nélkül ki lehet mutatni.

* **Ecuador dél-amerikai köztársaság** területén husz tűzhányó hegy van. Ezek közt három folyton működésben van, tizenkettő teljesen kialudt, öt pedig csak bizonytalan időben mozdul meg.

* **A kalkuttai egyetemen** évenként egyre-másra tizezer tanuló vizsgázik. Ezek kétharmada benszületett, míg a többiek angol hivatalnokok és kereskedők gyermekei.

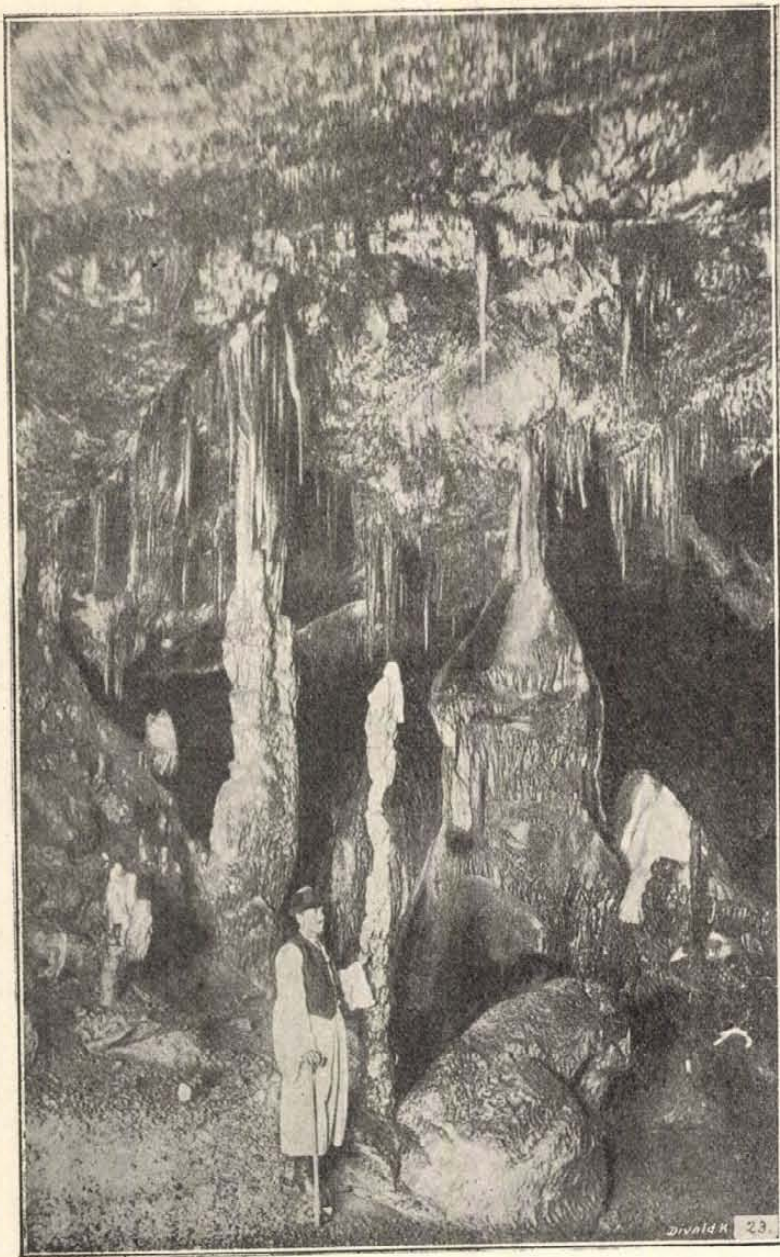
* **Drága fogak.** A szent-pétervári opera egyik kiváló tagja, Sarkisson kisasszony ezelőtt négy hónappal a transzkaukázusi vasuton utazva, egy kisiklás alkalmával öt fogát veszítette. Kárpótlás fejében Sarkisson kisasszony 240 ezer koronát követelt a vasuti társaságtól, a mit neki a törvényszék meg is ítelt.

* **A japáni népiskolákban** a gyermekeket a jobb és bal kézzel való írásra tanítják. Ezen rendszer behozatalát a francia közoktatási miniszter is tervezi.

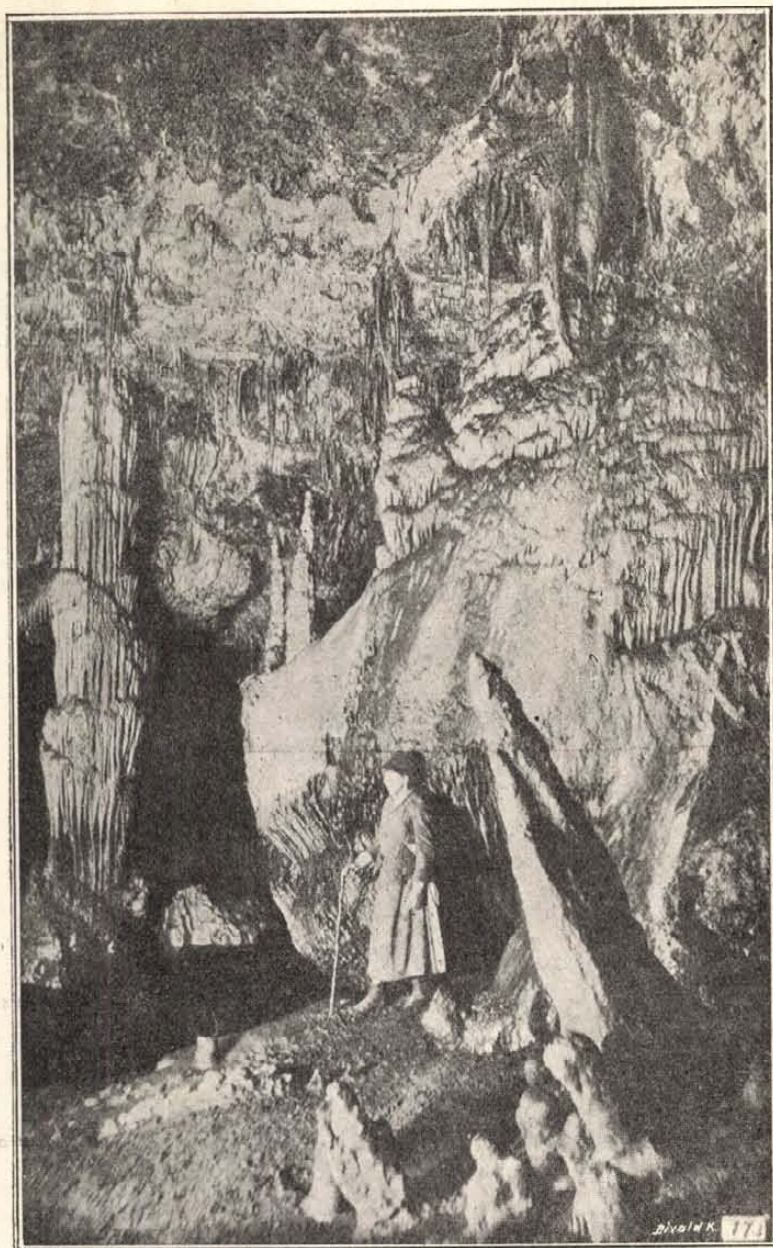
* **Bretagne némely részeiben** különös szokás divik. Ugyanis bizonyos ünnepek alkalmával az eladó leányok fehér vagy sárga selyemszalagokkal szegélyezett piros szoknyát viselnek. A szegélyek számából a hozomány mennyiségét meg lehet tudni. Egy fehér szegély évi 100 frank, a sárga szegély pedig évi 1000 frank jövedelmet jelent.

* **Dohányzás a különböző népeknél.** Polyneziában, Khinában, Japánban és Siámban mindenki dohányzik. Burma-ban az anya szájából kiveszi a szivart és a csecsemő szájába tömi, a ki aztán a tőle kitelhető erővel vidáman szopja. A kafferek a szivar égő végét dugják szájukba és oly ügyesen dohányoznak, hogy nyelvük soha sem sérül meg.

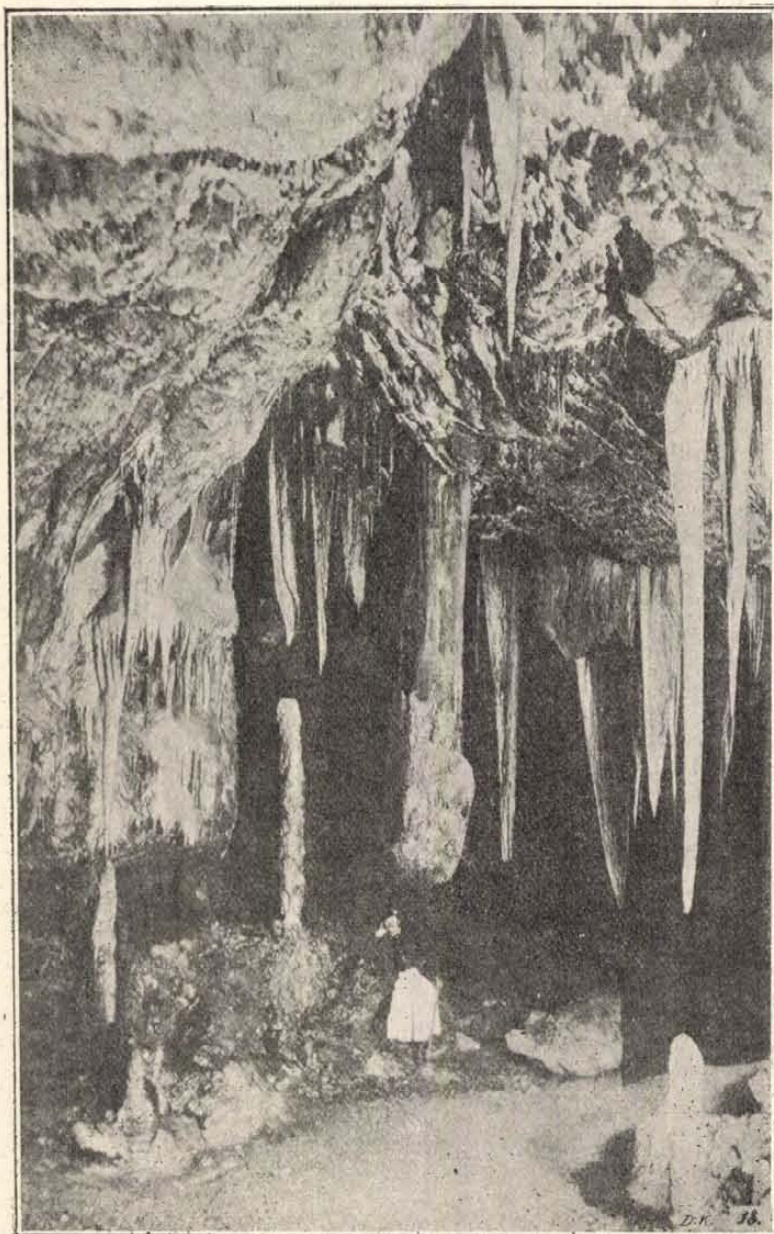
* **Az Egyesült-Államokban** minden millió lakosra hatvanöt színház esik, míg Angliában egy millió lakosra alig hat színház jut. Megjegyzendő, hogy az amerikai színházak anyagilag általában jól állnak, de egyik-másik a tűzvész által feltűnő gyakran elpusztul.

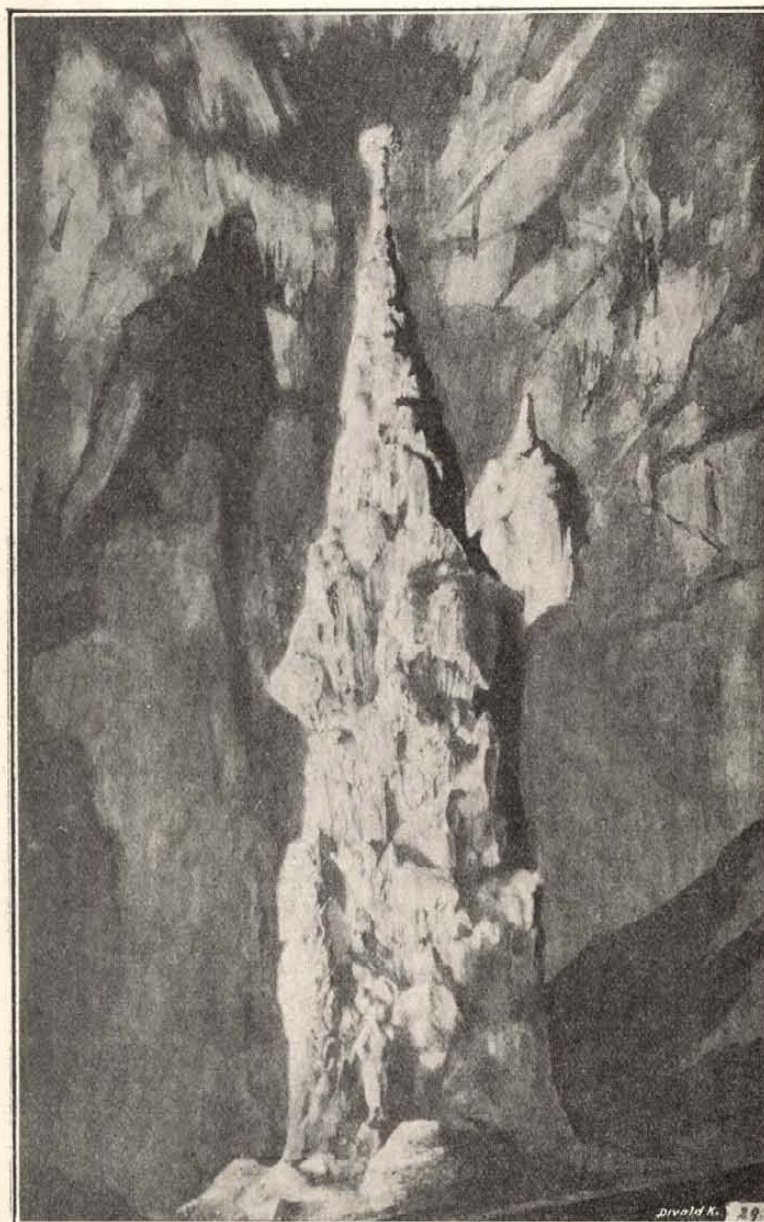
SZENT LÁSZLÓ SZOBRA.

WASS FŐMÉRŐK EMLÉKOSZLOPA.

TEMPE VÖLGYE.

A CSILLAGVIZSGÁLÓ TORONY.

KÉPEK AZ AGGTELEKI BARLANGBÓL. — Divald fényképei után.